

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Kasteelpark Inkendael

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Kasteelpark Inkendael

Titel: Kasteelpark Inkendael

Provincie: Vlaams-Brabant

Gemeente: Sint-Pieters-Leeuw

Deelgemeente: Vlezenbeek

Richir, ErnestOntwerperHendrickx, JeanOntwerper

Bron: Schepping: 2014-12-10

Bijwerken: 2017-05-30

URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134776>

Coördinaten: Breedte: 4.22339764564

Lengte: 50.8042664351

Primaire tekst

Relict van een landschappelijk park (circa 2 hectare), aangelegd op een feodale burchtmotte in de jaren 1890 rond een in 1862 gebouwd neoclassicistisch landhuis, omgebouwd tot kinderkliniek vanaf 1946, later revalidatieziekenhuis.

Inkendaal (ook Inkensdal, Inckensdale...) was één van de vijf buitenverblijven of 'huizen van plaisantie' in Vlezenbeek, vermeld in een telling uit 1686, en het enige dat rond het midden van de 19de eeuw nog overbleef. Op een 'tableau d'assemblage du plan cadastral parcellaire' van Vlezenbeek, opgemeten door Boonaerts in 1812 en uitgetekend in 1819, komt de dubbelstructuur van de site duidelijk tot uiting: twee onderling verbonden, halfronde grachten nabij het brongebied van – en gevoed door – de Vlezenbeek, relicten van wat waarschijnlijk ooit de belangrijkste feodale motte van Vlezenbeek is geweest. Rond 1830, toen het Primitief kadaster werd vastgesteld, werd het landhuis omringd door een halve hectare lustgrond, omschreven door de oude slotgracht, en door een mozaïek van boomgaard- bos- en weidepercelen en twee kleine hoeven – één langs de Postweg op de helling ten noorden van de beek, en één ten zuiden van het landhuis. Het landgoed besloeg het grootste gedeelte van de driehoek tussen de huidige Postweg, de Kamstraat en de Inkendaalstraat – nagenoeg 7 hectare – en stond op naam van François-Joseph Robyns, provincieraadslid, schepen van Vlezenbeek, 'geheim kamerheer' van de paus, consulgeneraal van Monaco in België en grootste grondbezitter in de gemeente. Een openbare weg, de Kleine Borrestraat, liep door het domein.

In 1862 werd het landhuis afgebroken. Het huidige kasteel werd 100 m westwaarts opgetrokken, later gevolgd door twee, losstaande, parallelle vleugels (stallen en koetshuis). In het huidige kasteel herkent men ondanks diverse verbouwingen en aanbouwen nog het oorspronkelijke, strak classicistische gebouw, onder schilddak met middenrisaliet bekroond met een driehoekig fronton met oculus enzomeer, voor die periode (toen een meer uitbundig eclecticisme de stijl van de nieuwe 'kastelen' begon te bepalen) al een beetje archaïsch, 18de-eeuws aandoend. In de koetshuisvleugel, die rond 1930 door nieuwbouw met het kasteel werd verbonden en van klok- en tuitgeveltjes voorzien, herkent men nog de gebruikelijke rondboogpoorten van de 19de-eeuwse remise.

Een volgende eigenaar, de industrieel Henri Bollinckx, een bekende fabrikant van (vaste) stoommachines, liet rond 1890 op de hoek van de Postweg en de Kamstraat een portiersloge bouwen – een speelse, pittoreske bak- en zandsteenbouw met trapgeveltjes en een spits hoektorentje. De portiersloge werd door een nieuwe, steil aflopende, aanvankelijk holle en met taxus (*Taxus baccata* 'Dovastoniana') overschaduwde laan verbonden met het kasteel. Tegelijkertijd werden de relicten van de slotgracht heraangelegd tot de huidige landschappelijke serpentinevijver, afgebeeld op de stafkaart van 1924. Het als park aangelegde gedeelte van het domein besloeg toen zowat twee hectare. Uit die periode dateert het

merendeel van de actuele beplanting: gewone plataan (*Platanus x hispanica*), witte paardekastanje (*Aesculus hippocastanum*), zilverlinde (*Tilia tomentosa*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), Oostenrijkse den (*Pinus nigra* subsp. *Nigra*), mammoetboom (*Sequoiadendron giganteum*)..., maar enkele platanen waaronder een oosterse (*Platanus orientalis*) en een witte paardekastanje, met stamomtrekken van meer dan 4 meter, getuigen van het Robyns-tijdvak.

In 1946 verkocht de laatste privé-eigenaar, notaris Albert Richir, het domein (aanhorigheden en serres inbegrepen) aan de vereniging zonder winstgevend doel 'Les Abeilles', voorloper van het huidige revalidatieziekenhuis 'De Bijtjes', oorspronkelijk bedoeld voor kinderen met neurologische aandoeningen. De aanpassingen en nieuwbouwcampagnes, vooral tijdens de jaren 1990, hebben geleid tot een vertienvoudiging van de bebouwde oppervlakte.

Merkwaardige bomen (Opname 17 juni 2003. Het cijfer in vet geeft de stamomtrek gemeten op 150 cm hoogte)

- 9. gewone plataan (*Platanus x hispanica*) **385**
- 10. gewone plataan (*Platanus x hispanica*) **430**
- 18. gewone plataan (*Platanus x hispanica*) **431**
- 25. witte paardekastanje (*Aesculus hippocastanum*) **417**
- 35. oosterse plataan (*Platanus orientalis*) **428**

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Wijnant, Jo

Datum: 2005

Titel Text: Park van het kasteel van Inkendaal

Grafische documenten

De rond 1890 gebouwde portiersloge van het kasteel Inkendaal aan de Postweg (Vandevorst, Kris, 01-01-2004, ©Vlaamse Gemeenschap)

Het in 1862 gebouwde kasteel van over de vijver gezien. (Vandevorst, Kris, 01-01-2004, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oude kadastrale legger 212 Sint-Pieters-Leeuw, art. 352.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oude kadastrale legger 212A Vlezenbeek, art. 1449.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschetsen Vlezenbeek 1862, 1864/3, 1873/8 en 1890/10.

Kadastrale opmetingsschets Vlezenbeek.

Geschiedenis van "De Bijtjes", in *Lewe*, 14(3-4), 1995, p. 23-68.

DE BACKER J. e.a., *Sint-PietersLeeuw. Ruisbroek, Vlezenbeek, Oudenaken, Sint-Laureins-Berchem*,

Nieuwkerken-Waas, in *Het Streekboek*, 2000, p. 88.

DE MAEGD C., *Bouwen door de Eeuwen heen – arrondissement Halle-Vilvoorde*, Gent, Snoeck-Ducaju, 1977, p. 738.

VELDEKENS F., *Geschiedenis van het Kasteel van Inkendaal*, in *Lewe*, 14(3-4), 1995, p. 7-22.

VERBESSELT J., *Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13de eeuw (XXI)*, Brussel, Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams-Brabant, 1991, p. 174 en 184.

WAUTERS A., *Histoire des environs de Bruxelles*, I (heruitgave van de editie van 1855), Bruxelles, Editions Culture et Civilisation, 1971, p. 189.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/114693>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/40677>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/90922>

Beknopte karakterisering

Datering: derde kwart 19de eeuw, interbellum, tweede kwart 19de eeuw, vanaf 1975, vierde kwart 19de eeuw

Typologie: conciërgewoningen, koetshuizen, landhuizen, private parken, stallen, tuin- en parkbeplantingen, vijvers